

Els reptes de l'educació (X)

Mirant pel retrovisor

Montserrat Castelló i Badia

Tinc la impressió que en matèria educativa a Catalunya ens trobem, des de fa un cert temps, davant una cruïlla de la qual surten alternatives ben diferents; com acostuma a passar, avançar en una direcció implica, indefectiblement, allunyar-se d'altres. Si bé tots els camins porten a Roma, no sé si totes les alternatives ens permetran avançar sense miraments en tres grans direccions que crec fonamentals: la creació d'identitats, la problematització del saber i l'autonomia en l'aprenentatge.

La primera implica facilitar als aprenents valors sòlids que els permetin identificar-se però també diferenciar-se. No hi ha identitat individual si no aprenem a diferenciar la nostra veu de les altres que ens envolten; per aconseguir-ho, cal primer ser capaç d'identificar, reconèixer i comunicar-se amb la majoria d'aquestes veus, conèixer tant les seves convencions i límits com els seus valors i missatges més preuats. Reconèixer i entendre la multiplicitat de veus que ens acompanyen és la base per al diàleg (poseu-hi el complement que vulgueu: intercultural, interracial, intergeneracional, interreligiós, etc.) i per la diferenciació positiva d'individus que alhora es reconeixen part d'una comunitat. No cal que dir que també té efectes en l'estabilitat emocional sobretot dels més joves, que estan en ple procés de recerca d'una veu que els identifiqui.

Els infants s'adonen molt aviat que les seguretats completes i les veritats absolutes no existeixen ■ F. SANS

La segona de les direccions en què em sembla que convé avançar requereix posar en dubte les concepcions i reaccions més immediates per tal d'aprendre a fer-se preguntes i analitzar críticament els fets, la qual cosa ens permetria anar més enllà d'una educació reproductiva o tècnica. La possibilitat de plantejar als aprenents problemes interessants, d'atansar-se al coneixement sense simplificacions i reduccions, d'adquirir habilitats i estratègies d'anàlisi i resolució de problemes és, sens dubte, un dels reptes més urgents del nostre sis-

Reconèixer i entendre la multiplicitat de veus que ens acompanyen és la base per al diàleg

tema educatiu, tal com ho posen de manifest algunes anàlisis recents. Resulta temptador oferir veritats tancades i sabers acabats, a voltes pot fins i tot ser més fàcil, però és també enganyós i els joves s'adonen molt aviat que les seguretats completes i les veritats absolutes no serveixen per encarar els problemes polièdrics, complexos i poc definits als quals s'encaren diàriament

La tercera direcció a seguir ens porta a no oblidar la coneguda dita: val més ensenyar a pescar que donar el peix; però també convé saber que no es pot pescar

Professora titular de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna de la Universitat Ramon Llull

tot, ni a tot arreu, que hi ha peixos enverinats i mars morts. En un món cada vegada més saturat d'informació, en el qual l'acceptació crítica de tot el que ens arriba és cada vegada més freqüent, aprendre a destriar i tenir criteris per decidir esdevé urgent. És evident que no es poden prendre decisions sense objectius que les orientin i en això rau precisament l'autonomia.

No sóc dels que pensen que qualsevol temps passat fou millor, i menys encara en matèria educativa. Tanmateix, si, com expliquen alguns savis, no estem només en una època de canvis sinó en un canvi d'època, em sembla que no podem avançar si ens oblidem de mirar sovint pel retrovisor. Som els adults, hereus d'una cultura lletrada, experts en la reflexió i l'anàlisi i, sobretot, aquells que han fet de la reflexió sobre l'aprenentatge i l'ensenyament la seva professió, els que disposem de les eines que avui més que mai els fan falta als nostres joves. Cap de nosaltres hauria de mirar cap a una altra banda. ■

COP D'ULL

Transports Renfe augmenta un 34% les places de baix cost de l'AVE

Renfe posarà a la venda di lluns un total de 68.000 places per viatjar en l'AVE Madrid-Barcelona, fins a finals d'any, amb una de les tarifes de baix cost. Aquest augment del nombre de places suposarà un increment del 34% de bitllets de baix cost respecte a les que la companyia comercialitza actualment.

MIQUEL ANGLARILL

Immigració L'escola parla d'immigració a partir del llegat de Candel

Una exposició digitalitzada, *Candel, la llibertat d'expressió*, una guia didàctica i un cicle de conferències sobre la vida i obra de Paco Candel i d'altres experiències vitals migratòries són les eines del programa *Paco Candel a l'aula* per sensibilitzar l'alumnat sobre la immigració. A partir de la figura de Candel (1925-2007), autor de *Els altres catalans*, s'organitzaran activitats per contribuir a la comprensió de la societat plural. ■

Successos Quaranta passatgers d'un vaixell, ferits per una gran onada

Quaranta passatgers d'un vaixell que feia la ruta entre Barcelona i Gènova van resultar dijous ferits amb diverses contusions després d'impactar una onada contra la nau a l'entrada del port genovès.

Successos Roben a plena nit tres excavadores de dues obres al Bages

Uns lladres es van endur dimecres a la nit dues retroexcavadores de les obres que es fan als accessos a Sant Joan de Vilatorrada (Bages) i una tercera de les obres a la plaça Catalunya de Manresa.

Primer rinoceront proveta

El petit rinoceront blanc que encara no té nom es passejava ahir pel Zoo de Budapest al costat de la seva mare, Lulu. La cria, que va néixer el 22 d'octubre, és el primer rinoceront del món que neix per inseminació artificial. A la seva mare li van posar esperma congelat, un treball realitzat per científics austríacs, alemanys i hongaresos ■ B.HONECZY/EFE

Successos El Suprem rebaixa la pena per la mort de l'okupa de Gràcia

El Tribunal Suprem ha rebaixat de 15 a 11 anys la pena que el Tribunal Superior de Justícia va imposar a l'skin que va matar un okupa durant les Festes de Gràcia l'any 2004 i ha absolt un altre acusat.

Transports El govern adjudica la gestió de l'aeròdrom de la Cerdanya

La UTE formada per Aeroclub de Sabadell, Cat Helicòpters i Telesquís de la Tossa d'Alp, Das i Urús gestionarà durant deu anys l'aeròdrom de la Cerdanya, segons va acordar ahir Política Territorial.